

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

NK-KE.431.27.2017.KS

Wrocław, dnia 29 września 2017 r.

Pan

Zdzisław Brezdeń

Starosta Oławski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 7, 8 i 9 sierpnia 2017 r. na podstawie przepisów art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² oraz imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 5 lipca 2017 r. nr 51 i 52 zespół kontrolny z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie:

- Kamil Suchodolski – inspektor wojewódzki (przewodniczący zespołu kontrolnego),
- Artur Wachowski – inspektor wojewódzki (członek zespołu kontrolnego),

przeprowadził w Starostwie Powiatowym w Oławie z siedzibą przy ul. 3 Maja 1, 55-200 Oława, kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie powiatu oławskiego, zwanego dalej Powiatem, punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej³, zwanej dalej ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 9 czerwca 2017 r. *Planem kontroli na II półrocze 2017 r.* (sygn. NK-KE.430.3.2017.DD).

Przedmiotem kontroli było przygotowanie organizacyjne Powiatu do wykonania zadania, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą obejmował czas od dnia 1 września 2015 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 3.

Funkcję Starosty Oławskiego w okresie objętym kontrolą pełnił Pan Zdzisław Brezdeń⁴.

¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.

² Dz. U. nr 185 poz. 1092.

³ Dz. U. poz. 1255 ze zm.

⁴ Uchwała nr I/3/2014 Rady Powiatu w Oławie z dnia 5 grudnia 2014 r.

Zgodnie z § 27 pkt 9 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Oławie uchwalonego uchwałą nr XVIII/106/2008 Rady Powiatu w Oławie z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Oławie organizowanie konkursów otwartych dla organizacji pozarządowych należy do zadań Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia, którego Naczelnikiem jest Pani Małgorzata Łagowska. Zgodnie z częścią II ust. 4, 6 i 7 zakresu czynności, uprawnień i odpowiedzialności z dnia 7 listopada 2016 r. pracownikiem odpowiedzialnym za wykonywanie zadań określonych w art. 11 ust. 2 i 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej jest Pani Alicja Zegar. Natomiast zgodnie z pismem Wydziału Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Oławie z dnia 13 lipca 2017 r. o sygn. OR.2120.13.2017 wykonywanie pozostałych zadań objętych kontrolą Starosta Oławski powierzył Sekretarz Powiatu Pani Dorocie Swadek-Schneider.

[dowód: akta kontroli str. 31-35]

W dniu 5 września 2017 r. Staroście Oławskiemu doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 31 sierpnia 2017 r. W terminie określonym w art. 40 ust. 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej wpłynęło do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu pismo o sygn. OR.1710.3.2017 podpisane przez kierownika jednostki kontrolowanej i zawierające zastrzeżenia dot. projektu wystąpienia pokontrolnego. Zastrzeżenia oddalono w całości, a następnie na podstawie art. 46 ust. 1 sporządzono wystąpienie pokontrolne. W związku z powyższym przekazuję niniejszy dokument zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Starostę Oławskiego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Na terenie Powiatu utworzono trzy punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Na podstawie art. 8 ust. 1 ww. ustawy zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej Powiat realizuje w porozumieniu ze wszystkimi gminami położonymi na jego terenie. W 2015 r. Powiat zawarł porozumienia nr 1 z Gminą Miejską Oława, nr 2 z Gminą Oława oraz nr 3 z Gminą Domaniów w dniu 15 października 2015 r., tj. w terminie określonym przepisem art. 26 ust. 1 ww. ustawy. Odnosnie czwartego porozumienia udzielono następujących wyjaśnień:

„Porozumienie nr 4 pomiędzy Powiatem Oławskim a Gminą Jelcz-Laskowice zostało zawarte dopiero 05.02.2016 r. ze względu na rozbieżne stanowisko Gminy Jelcz-Laskowice dotyczące stron porozumienia. Gmina Jelcz-Laskowice stała na stanowisku, że porozumienie powinien podpisać Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy, który od kilku lat dysponuje tymi pomieszczeniami. Powiat Oławski uważał, że stroną właściwą do podpisania porozumienia jest Gmina Jelcz-Laskowice, która jest właścicielem obiektu. W wyniku negocjacji ostatecznie porozumienie

podpisano w dniu 05.02.2016 r. W załączeniu przedkładałam wydruk korespondencji e-mail, potwierdzającej przesłanie projektu porozumienia dla gminy Jelcz-Laskowice we właściwym czasie. Natomiast punkt nieodpłatnej pomocy prawnej ulokowany w budynku gminnym przy ul. Witosa 24 w Jelczu-Laskowicach funkcjonował już od dnia 02.01.2016 r.”

Zgodnie z ww. korespondencją e-mail Sekretarz Powiatu przekazała projekt porozumienia w dniu 30 września 2015 r. Dnia 13 października 2015 r. Pani Ewa Kocjan Kierownik Wydziału Organizacji i Obsługi Urzędu Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice wskazała:

„W nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji prowadzonej z Państwem, informuję, że punkt bezpłatnych porad prawnych będzie zlokalizowany w budynku przy ul. Witosa 41 w Jelczu-Laskowicach, w pomieszczeniach, którymi dysponuje filia Powiatowego Urzędu Pracy (...)”

W związku z powyższym należy zaznaczyć, iż pomimo naruszenia art. 8 ust. 1 w zw. z 9 ust. 1 oraz art. 26 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej Powiat zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej realizował w wymiarze określonym w art. 8 ust. 2 zdanie pierwsze w zw. z art. 20 ust. 4 ww. ustawy od dnia 1 stycznia 2016 r. Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, iż przyczyna stwierdzonej nieprawidłowości nie leżała po stronie kontrolowanego organu. Ponadto należy podkreślić, iż wszystkie cztery porozumienia w przedmiocie udostępnienia gminnego lokalu na rok 2017 zostały zawarte w dniu 14 października 2016 r.

Jednocześnie należy wskazać, iż do Starostwa Powiatowego w Oławie nie wpłynęły żadne wnioski lub skargi dot. udzielania porad prawnych na podstawie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, w rozumieniu art. 221 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego⁵.

[dowód: akta kontroli str. 29-30, 36-40]

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż Powiat zawiera corocznie porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej z Okręgową Radą Adwokacką z siedzibą we Wrocławiu oraz z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu spełniające warunki określone w art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. W wyniku kontroli stwierdzono również, iż przedmiotowe porozumienia zostały zawarte w dniach 29 października 2015 r. oraz 28 października 2016 r., tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 zdanie pierwsze oraz art. 26 ust. 2 ww. ustawy.

[dowód: akta kontroli str. 41-48]

W wyniku kontroli stwierdzono, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w obu punktach prowadzonych przez powiat adwokaci oraz radcy prawni udzielali nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umów zawartych z Powiatem: na rok 2016 w dniach 30 grudnia 2015 r., 31 grudnia 2016 r., 21 marca 2016 r. i 29 września 2016 r. oraz na rok 2017 w dniach 23 grudnia 2016 r., 27 grudnia 2016 r., 29 grudnia 2016 r. oraz 30 grudnia 2016 r. Należy stwierdzić, iż organ nie uchybił dyspozycji przepisu art. 26 ust. 5 ww. ustawy. Odnosnie umów z dni 21 marca 2016 r. oraz 29 września 2016 r. należy wskazać, iż ich zawarcie wynikało z rozwiązania za porozumieniem stron umów zawartych z adwokatem

⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.

w dniu 31 grudnia 2015 r. oraz z radcą prawnym w dniu 30 grudnia 2015 r. Należy ocenić pozytywnie zapewnienie przez Powiat następców prawników rezygnujących ze świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto pozytywnie należy ocenić treść umów sformułowanych przez Sekretarza Powiatu, która w pełni odpowiada wymogom określonym w art. 6 ust. 2 powyższej ustawy oraz reguluje m. in. kwestie kontroli wykonywania zleconego zadania i konsekwencji niewypełniania przez zleceniobiorcę postanowień umowy.

[dowód: akta kontroli str. 49-68]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż organ zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej powierzył prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Przedmiotowa organizacja została wyłoniona w drodze prawidłowo przeprowadzonych i udokumentowanych konkursów. Ogłoszenia o konkursie były zgodne z przepisem art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶. Ogłoszenia zostały upublicznione zgodnie z przepisem art. 13 ust. 3 powyższej ustawy. Złożone w konkursie oferty zostały rozpatrzone przez komisję konkursową w ramach określonych w ogłoszeniu kryteriów, co potwierdzają stosowne protokoły. W toku kontroli stwierdzono, iż z wyłoniętymi w drodze konkursu organizacjami pozarządowymi zawarto umowy na realizację zadania publicznego zgodnie z przepisem art. 16 ww. ustawy. Umowy zawierały wszystkie wymagane elementy stosownie do przepisu art. 11 ust. 7 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Jednocześnie, na podstawie dokumentacji konkursowej, stwierdzono, iż obie wyłonione organizacje pozarządowe spełniały wymogi przepisu art. 11 ust. 6 ww. ustawy.

Należy ocenić pozytywnie wykonywanie przez kontrolowany organ obowiązku wynikającego z przepisu art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Zgodnie z protokołem z dnia 27 lutego 2017 r. Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Oławie Pani Małgorzata Łagowska oraz podinspektor w ww. Wydziale Pani Alicja Zegar przeprowadziły kontrolę dot. sprawozdania końcowego za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. z wykonania zadania publicznego pod nazwą *Powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu oławskiego*, na które Fundacja w Służbie Wsi otrzymała dotację zgodnie z zawartą umową nr 239/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. W wyniku kontroli przeprowadzonej przez ww. pracowników Starostwa Powiatowego w Oławie nie wykryto nieprawidłowości w wykonywaniu zadania powierzonego organizacji pozarządowej.

Niemniej jednak należy wskazać, iż wybór organizacji pozarządowej na rok 2017 nastąpił z naruszeniem terminu określonego art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Z powyższego przepisu wynika, iż organizacja pozarządowa powinna zostać wyłoniona do dnia 30 listopada poprzedzającego rok, którego dotyczyłoby powierzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej. Natomiast wybór organizacji pozarządowej przez Powiat nastąpił w dniu 22 grudnia 2017 r.⁷ Przyczyną powyższej nieprawidłowości było ogłoszenie otwartego konkursu ofert dopiero w dniu 17 listopada 2016 r.⁸, zgodnie z którym oferty należało złożyć do dnia 8 grudnia 2017 r., a zatem już po terminie określonym w art. 11 ust. 12 pkt 1 ww. ustawy. Należy wskazać, iż wybór organizacji pozarządowej na rok 2016 nastąpił zgodnie z terminem określonym w art. 26 ust. 4 powyższej ustawy.

[dowód: akta kontroli str. 69]

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 ze zm.

⁷ Uchwała nr 439/2016 Zarządu Powiatu w Oławie.

⁸ Uchwała nr 413/2016 Zarządu Powiatu w Oławie.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz § 4 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej⁹ na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Oławie¹⁰ znajdują się informacje na temat siedziby lokali, w których udzielane są porady prawne oraz o dniach i godzinach funkcjonowania punktów. Natomiast wbrew dyspozycji przepisu § 4 zdanie drugie powyższego rozporządzenia na ww. stronie brakuje wskazania, który z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony przez organizację pozarządową.

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż nieodpłatna pomoc prawna na terenie Powiatu była świadczona w 2016 r. w n.w. punktach.

- 1) Punkt obsługiwany przez adwokatów wyznaczonych przez Okręgową Radę Adwokacką z siedzibą we Wrocławiu:
Urząd Miejski w Oławie przy pl. Zamkowym 15, pokój nr 10,
otwarty od poniedziałku do piątku w godz. od 14:00 do 18:00.
- 2) Punkt obsługiwany przez radców prawnych wyznaczonych przez Radę Okręgową Izby Radców Prawnych we Wrocławiu:
 - a) Usytuowany w Urzędzie Gminy, Domaniów 56, pokój nr 1a,
otwarty w poniedziałki od godz. 10:00 do 14:00.
 - b) Usytuowany w Urzędzie Gminy w Oławie, ul. Św. Rocha 3, pokój nr 10,
otwarty w poniedziałki i wtorki od godz. 11:30 do 15:30,
w środy od godz. 8:00 do 12:00
oraz w czwartki od godz. 8:30 do 12:30.
- 3) Punkt prowadzony przez Fundację w Służbie Wsi,
zlokalizowany przy ul. Witosa 24 w Jelczu-Laskowicach, pokój nr 21,
otwarty w poniedziałki, środy, czwartki i piątki od godz. 8:00 do 12:00
oraz we wtorki od godz. 15:00 do 19:00.

Natomiast w 2017 r. porady prawne na terenie Powiatu są świadczone w poniższych punktach nieodpłatnej pomocy prawnej:

- 1) Punkt obsługiwany przez adwokatów wyznaczonych przez Okręgową Radę Adwokacką z siedzibą we Wrocławiu:
Urząd Miejski w Oławie przy pl. Zamkowym 15, pokój nr 13,
otwarty od poniedziałku do piątku od godz. 14:00 do 18:00.

⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 2186 ze zm.

¹⁰ <http://bip.starostwo.olawa.pl/Article/id,1111.html>

- 2) Punkt obsługiwany przez radców prawnych wyznaczonych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu:
 - a) Usytuowany w Urzędzie Gminy, Domaniów 56, pokój nr 1a, otwarty w poniedziałki od godz. 10:00 do 14:00.
 - b) Usytuowany w Urzędzie Miejskim w Oławie, ul. Św. Rocha 3, pokój nr 10, otwarty w poniedziałki i wtorki od godz. 11:30 do 15:30, w środy od godz. 8:00 do 12:00 oraz w czwartki od godz. 8:30 do 12:30.
- 3) Punkt prowadzony przez Fundację w Służbie Wsi, zlokalizowany przy ul. Witosa 41 w Jelczu-Laskowicach, pokój nr 21, otwarty w poniedziałki, środy, czwartki i piątki od godz. 8:00 do 13:00 oraz we wtorki od godz. 15:00 do 19:00.

Odnosnie ww. harmonogramu należy wskazać, iż zarówno w roku 2016 jak i 2017 punkt obsługiwany przez radców prawnych wyznaczonych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu, usytuowany w Urzędzie Gminy Domaniów oraz w Urzędzie Miejskim w Oławie, był czynny wyłącznie w poniedziałki, wtorki, środy oraz czwartki, tj. przez cztery dni w tygodniu. Odnosząc się do powyższego zagadnienia należy w pierwszej kolejności zaznaczyć, iż na gruncie omawianego aktu normatywnego oraz wydanych na jego podstawie aktów wykonawczych wykonywanie przedmiotowego zadania zleconego zostało podzielone na poszczególne jednostki nazwane *punktami nieodpłatnej pomocy prawnej*. Regulacje prawne dot. sposobu wykonywania przedmiotowego zadania odnoszą się przede wszystkim do ww. jednostek¹¹. W tym miejscu należy wskazać, iż zgodnie z przepisem art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej *nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze pięciu dni w tygodniu przez co najmniej cztery godziny dziennie*. Powyższy przepis stanowi, że punkt powinien być otwarty w przeciętnym wymiarze pięciu dni w tygodniu. Powyższe oznacza, iż punkt może być czynny w każdym tygodniu przez pięć dni (np. od poniedziałku do piątku) albo harmonogram udzielania w nim porad prawnych może zostać ułożony w taki sposób, iż w poszczególnych tygodniach jest on otwarty przez odmienną liczbę dni (np. w tygodnie nieparzyste przez siedem dni w tygodniu a w tygodnie parzyste trzy dni w tygodniu). Powyżej przedstawionego stanu faktycznego nie można uznać za spełniającego wymogi określone ww. przepisem. Przedmiotowa norma prawna wskazuje, iż w każdym dniu punkt powinien być otwarty przez co najmniej cztery godziny. Powyższe oznacza, iż w konkretnym dniu punkt może być czynny przez cztery godziny, ale również przez przykładowo pięć i pół godziny lub nawet całą dobę, tj. dwadzieścia cztery godziny. Sposób redakcji ww. przepisu uniemożliwia takie ustalenie harmonogramu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, aby w pewne dni punkt był otwarty przez więcej niż cztery godzinny, a w inne dni był on czynny przez mniej niż cztery godziny. Należy stwierdzić, iż jedyną wprowadzoną przez ustawodawcę możliwością otwarcia punktu w danym tygodniu przez okres mniejszy niż przez pięć dni przez co najmniej cztery godziny

¹¹ Art. 5 ust. 3, art. 6 ust. 2 pkt 3, art. 8 ust. 2, art. 9 ust. 1 pkt 1, art. 9 ust. 2 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 11 ust. 3, art. 11 ust. 6, art. 11 ust. 11, art. 11 ust. 12 pkt 1, art. 13 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz § 1 pkt 1, § 3 ust. 1, § 4, § 5 ust. 5, § 8 ust. 1, § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

dziennie jest otwarcie przedmiotowego punktu w dodatkowy dzień lub dni w innym tygodniu, również przez co najmniej cztery godziny dziennie. Mając na uwadze powyższe rozważania oraz cel omawianej ustawy, za który zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy należy przyjąć umożliwienie jak najszerszego dostępu do uzyskania porad prawnych oraz informacji prawnej osobom, które z uwagi na swój status materialny lub sytuację życiową nie mają możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy prawnej, należy stwierdzić, iż punkt obsługiwany przez radców prawnych wyznaczonych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu był otwarty przez cztery dni w tygodniu, w tym przez trzy dni przez cztery godziny dziennie, natomiast przez jeden dzień przez pięć i pół godziny. Odnośnie opisanej nieprawidłowości udzielono następujących wyjaśnień:

„Jeden z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej został ulokowany w dwóch różnych gminach. Dni i godziny przyjęć wskazywały gminy, co było wynikiem ich potrzeb i możliwości lokalowych. Starostwa wychodząc naprzeciw potrzebom samorządów oraz chcąc zapewnić jak najlepszy dostęp wszystkim mieszkańcom do nieodpłatnej pomocy prawnej przychylił się do wniosków samorządów.”

Należy ocenić pozytywnie zamiar zapewnienia jak najlepszego dostępu wszystkim mieszkańcom Powiatu do nieodpłatnej pomocy prawnej. Ulokowanie punktów w różnych gminach Powiatu, a w szczególności w urzędach wszystkich gmin powiatu, jak zostało to dokonane w powyższym przypadku, należy uznać za w pełni wypełniające cel, który przemawiał za uchwaleniem przedmiotowego aktu normatywnego. Należy również wziąć pod uwagę trudności wynikające ze współpracy pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego. Niemniej jednak należy stwierdzić, iż Powiat nie wypełnił w pełni dyspozycji art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości jest niewłaściwa interpretacja ww. przepisu.

[dowód: akta kontroli str. 29, 36-48]

W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin lokali położonych w Urzędzie Gminy w Oławie, Powiatowym Urzędzie Pracy w Jelczu-Laskowicach oraz w Urzędzie Miejskim w Oławie. W wyniku oględzin stwierdzono, iż żaden z ww. lokali nie uwzględnia w pełni potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Osoby niepełnosprawne ruchowo mogą uzyskać pomoc prawną na parterze, tj. poza wyznaczonym do udzielania porad prawnych pomieszczeniem. Powyższe potwierdza pismo z dnia 17 lutego 2016 r. Starosty Powiatowego w Oławie o sygn. OKZ.526.1.2016 skierowane do Fundacji w Służbie Wsi, zgodnie z którym:

„(...)

Obsługa osób niepełnosprawnych będzie możliwa tylko na parterze budynku – osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej będzie zobowiązana do zejścia do osoby niepełnosprawnej.

(...)”

Powyższe wynika również z porozumienia nr 4 zawartego w dniu 5 lutego 2016 r. pomiędzy Powiatem a Gminą Jelcz-Laskowice. Należy wskazać, iż zgodnie z uzyskanymi w dniu 7 sierpnia 2017 r. wyjaśnieniami, znajdujące się na parterze budynku Urzędu Miejskiego w Oławie pomieszczenie, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna dla osób niepełnosprawnych ruchowo, nie zapewnia wymaganej dyskrecji. Natomiast w Urzędzie

Gminy w Oławie oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jelczu-Laskowicach pomoc prawna może być świadczona w holu, w którym został ustawiony stolik z krzesłami. Należy zaznaczyć, iż powyższy sposób udzielania porad prawnych jest sprzeczny z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż udostępnione przez gminy lokale nie wypełniają normy prawnej wynikającej z przepisów § 5 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 5 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości jest dobór lokali, w których usytuowane zostały punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, bez uwzględnienia wymogu określonego w § 5 ust. 3 powyższego aktu wykonawczego.

[dowód: akta kontroli str. 15-26, 36-37, 70]

Ponadto w wyniku oględzin stwierdzono, iż lokal położony w siedzibie Urzędu Miejskiego w Oławie, pl. Zamkowy 15, nie został oznaczony odnośnie udzielania w nim nieodpłatnej pomocy prawnej. Powyższe należy uznać za nieprawidłowość naruszającą dyspozycję przepisu § 5 ust. 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej. Z udzielonych w dniu 7 sierpnia 2017 r. wyjaśnień wynika, iż ze względu na zabytkowy charakter przedmiotowego budynku nie ma możliwości zamieszczenia na nim odpowiedniego oznakowania. Należy również zaznaczyć, iż wszelkie wymagane przepisami prawa dane zostały przedstawione w głównym holu budynku, naprzeciwko wejścia. Powyższe umożliwia osobie wchodzącej do budynku uzyskanie wszelkich potrzebnych informacji. Niemniej jednak należy stwierdzić, iż przed budynkiem powinno zostać umieszczone oznaczenie, któremu nie stoi na przeszkodzie zabytkowy charakter Urzędu Miejskiego (np. wolnostojąca tablica).

[dowód: akta kontroli str. 23-26]

Należy ocenić pozytywnie, iż poddane kontroli lokale spełniają wszystkie pozostałe wymogi określone w § 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

[dowód: akta kontroli str. 15-26]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w okresie od stycznia 2016 r. do czerwca 2017 r. w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonych przez powiat samodzielnie lub w porozumieniu z gminami udzielono 616 porad prawnych, natomiast w punktach powierzonych do prowadzenia organizacjom pozarządowym udzielono 241 porad prawnych.

Ustalono, iż w Urzędzie realizowany jest prawidłowo obowiązek przechowywania oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 i ust. 3 i 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Oświadczenia były przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom trzecim tj. w zamykanych szafach aktowych. Starosta jako administrator danych osobowych zawartych w ww. oświadczeniach wydał pracownikowi Starostwa Powiatowego w Oławie stosowne upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, w trybie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹².

[dowód: akta kontroli str. 35]

Jednocześnie stwierdzono, iż każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej został prawidłowo udokumentowany w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z art. 7

¹² Dz. U. z 2016 r. poz. 922.

ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto należy wskazać, iż karty nieodpłatnej pomocy prawnej, wraz ze złożonymi oświadczeniami osoby je udzielające przekazują w terminie określonym w art. 7 ust. 2 ww. ustawy w sposób uniemożliwiający powiązanie karty nieodpłatnej pomocy prawnej z oświadczeniem osoby uprawnionej.

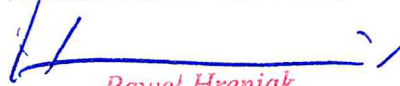
[dowód: akta kontroli str. 71-156]

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Organizację pozarządową wyłonić w terminie określonym w przepisach ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej sytuować w lokalach umożliwiających uzyskanie przez osoby niepełnosprawne ruchowo nieodpłatnej pomocy prawnej w warunkach zapewniających dyskrecję.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie w terminie do dnia 30 listopada 2017 r. informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Paweł Hreniak

